

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W OPOLU

45 - 052 OPOLE
ul. Oleska 19a

Tel. centr.: 77 453 – 86 – 36
77 443 – 18 – 70
Fax: 77 453 – 73 – 68
e-mail: rio@rio.opole.pl
www.rio.opole.pl

Opole, 16 października 2019 r.

NA.III-0221-21/2019

Wysłano dnia 13 10 2019

Pan
Artur Gasz
Zastępca Burmistrza Zdzeszowic

Działając na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 561 ze zm.) w odpowiedzi na pismo z dnia 30 września 2019 r. (data wpływu do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu – 4 października 2019 r.), dotyczące pytań:

- 1) Czy gmina może zlecić i sfinansować wykonanie ekspertyzy dendrologicznej drzewa – pomnika przyrody, który rośnie na terenie prywatnym?
- 2) W przypadku negatywnej odpowiedzi na zadane pytanie nr 1, czy gmina może udzielić wsparcia finansowego – dotacji właścicielowi gruntu, na którym rośnie pomnik przyrody, celem wykonania ekspertyzy dendrologicznej drzewa?
- 3) Gdy ze sporządzonej ekspertyzy dendrologicznej dla pomnika przyrody – klonu jawora wynikać będzie konieczność przeprowadzenia niezbędnych prac i zabiegów przy pomniku przyrody, celem zachowania jego stanu i ochrony, czy gmina może te prace zlecić i sfinansować w całości bądź udzielić wsparcia finansowego właścicielowi gruntu, na którym rośnie drzewo, na ich przeprowadzenie?

uprzejmie wyjaśniam i informuję, co następuje:

Stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm., dalej: u.o.p.) formami ochrony przyrody są pomniki przyrody. Przepis art. 40 ust. 1 u.o.p. zawiera definicję, zgodnie z którą pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Zgodnie z art. 44 ust. 1 u.o.p. w obecnym brzmieniu ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy. Przepis art. 44 ust. 2 u.o.p. stanowi, że uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.

Natomiast zgodnie z art. 400a ust. 1 pkt 29 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm., dalej p.o.ś.) finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków. W myśl art. 403 ust. 2 p.o.ś. do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy.

Ze stanowiskiem prezentowanym przez wnioskodawcę należy się zgodzić, udzielając twierdzącej odpowiedzi na pytanie o dopuszczalność zlecenia i sfinansowania przez gminę wykonania ekspertyzy dendrologicznej drzewa, będącego pomnikiem przyrody, które to drzewo rośnie na terenie prywatnym. Przepisy prawa nie określają wprost, kto zobowiązany jest do ponoszenia ciężarów finansowych związanych z utrzymaniem ustanowionych form ochrony przyrody.

Jednakże jak wynika z powyżej przytoczonych przepisów do zadań własnych gminy należy finansowanie ochrony środowiska, w tym przedsięwzięć związanych z ochroną przyrody, takich jak urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków. Zatem koszty ekspertyz dendrologicznych drzew objętych ochroną prawną w formie ustanowienia pomników przyrody, również tych, które nie znajdują się na terenach stanowiących własności gminy, mogą być finansowane z budżetu gminy.

Mając na uwadze odpowiedź na pierwsze zagadnienie niecelowym stało się ustosunkowywanie do pytania nr 2.

Przechodząc do ostatniego zapytania, w drodze analogii do kwestii finansowania wykonania ekspertyzy dendrologicznej, przyjąć należy, że w przypadku konieczności przeprowadzenia niezbędnych prac i zabiegów przy pomniku przyrody zlokalizowanym na terenie niestanowiącym własności gminy, celem zachowania jego stanu i ochrony, gmina może również te prace zlecić i sfinansować.

Przedstawiając powyższe należy zaznaczyć, że wyjaśnienia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu nie stanowią wiążącej wykładni prawa.

Zastępca Prezesa
dr Klaudia Stelmaszczyk

